

Potilassiirrot Porvoon kaupungin vanhushuollossa

PORVOO

BORGÅ

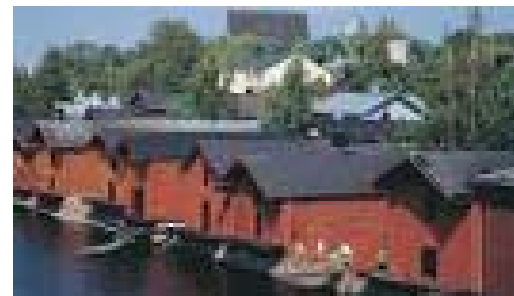
*Kaikkien aikojen Porvoo
Alla tiders Borgå*

*Työfysioterapeutti Saija Koivuniemi
4.6.2009*

Kuninkaantien työterveys

- Kuninkaantien työterveys on kunnallinen liikelaitos Porvoon kaupungin alaisuudessa
- Aloitti toimintansa liikelaitoksena 1.1.2009
- Yhteistyö- ja sopimuskuntina Sipoo ja Askola
- Järjestää kuntien järjestämismvastuulla olevia työterveyspalveluja
- Kuntien työntekijöiden lisäksi asiakkaina yksityisiä yrityksiä ja maatiloja
  - Työterveyspalvelujen käyttäjiä noin 10 000 työntekijää tai yrittäjää
- Henkilöstöä tällä hetkellä 25
- Talousarvio noin 2 milj. €

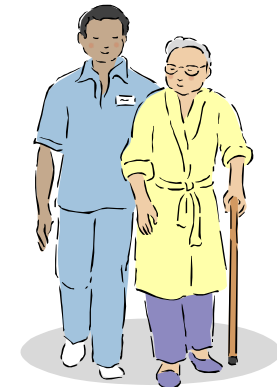

Vanhushuollon kehittämistyön käynnistyminen

Taustalla Uudenmaan työsuojelupiirin tekemät tarkastukset keväällä 2008

- Toimintaohjeet työnantajalle:
”Työolojen kehittäminen ja potilassiirto-tekniikoiden parantaminen tuki- ja liikuntaelinten haitallisen kuormituksen ennaltaehkäisemiseksi ja poistamiseksi

Vanhushuollon työntekijät

- Laitospuolella (285), avopuolella (162) ja määräaikaiset (30) yhteensä 477 työntekijää
- Periodityöntekijöiden keski-ikä 44,4 v.
- Ergonomiavastaavien keski-ikä 44,4 v.

Syksy 2008

➤ Työryhmä

Henkilöstöhallinto, linjajohto, työntekijä edustus, työsuojelu, terveydenhuolto-oppilaitos ja työterveyshuolto

➤ Työryhmän palaverit 3x 1,5 h. + Toimintavastaavat 3x 2 h.

➤ Ergonomiavastaavien ”Evat” valinta

Laitospuoli 32, avopuoli (sis. palveluasuminen) 17 henkilöä

➤ Systemaattinen potilassiirtokoulutusjärjestelmä

Työyhteisöille mahdollisimman yhdenmukaiset ja ergonomiset potilassiirtotyötavat eli selkeät toimintamallit ja näiden tuottamiseen tarvittavat apuvälineasiat ja niiden käytön merkitys näkyviin

PORVOO BORGÅ

Eva-koulutus ja toiminnan tavoitteet

□ Eva-käytännön koulutuksen kesto 17 h./ henkilö

- Potilassiirtoon liittyvien periaatteiden ja riskien tunnistaminen sekä apuvälineiden käytön perusteiden omaksuminen
- Omien työasentojen arvioiminen ja oman kehon käytön hallinnan oppiminen
- Positiivinen suhtautuminen omaan sekä työyhteisön ja –ympäristön ergonomian kehittämiseen
- Potilaan avustaminen ergonomisten suositusten mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa
- Hyvien ja yhtenäisten toimintamallien edistäminen sekä tiedon jakaminen myös uusille työntekijöille ja opiskelijoille

2009

- **01/09** Kaikille yhteinen koulutusiltapäivä (3 h.)
  - Ennakkotehtävien jako laitospuolen Evoille (kysely/ryhmätyö)
- **02/09** Kokopäiväkoulutus (8 h.)
  - Alkukysely ja välitehtävien jako (potilassiirron videointi)
- **03/09** Pienryhmät 2 samansisältöistä iltapäivää (á 1,5 h.)
  - Välitehtävä ”6 kultaista ohjesääntöä”
- **04/09** Laitoksittain 3 samansisältöistä iltapäivää (á 1,5 h.)
  - Etätehtävä apuvälinekartoitukset
- **05/09** Yhteistyökokous
  - Työryhmän jäsenet, laitospuolen linjajohto, kotihoidon henkilöstöhallinto ja linjajohto
  - Lisäksi Potilassiirrot -kirja on hankittu joka osastolle

Ennakkotehtävät

---

1. Missä määrin työ sisältää ”turhaa” nostamista ja voiko nostoja keventää?
2. Mitä kevennyskonsteja käytät siirtäessä ja avustaessa potilaita?
3. Minkälaiset nosto- tai siirtotilanteet koet haasteellisimpana?
  - 3.1 Oman kehon hallinnan keinot potilassiirtotehtävissä
  - 3.2 Miten huomioida potilaan oman aktiivisuus ja voimavarojen käyttö siirron aikana?

Alkukysely

---

1. Millaiseksi arvioit tämänhetkiset siirtotaitosi?

- Ryhmän keskiarvo 6 (tydyttävä)

2. Oletko aiemmin saanut siirtokoulutusta?

Kyllä: 25 kpl Ei: 5 kpl

Onko annetuista ohjeista/koulutuksesta on ollut apua

Kyllä: 24

Miten: Oman asennon huomioiminen, suunnittelu, oikeammat otteet, tekniikka parantunut, siirto mielummin kuin nosto, ei jämähdä rutiineihin, potilaan mukaan ottaminen, apuvälineiden käyttö lisääntynyt, uuden oppiminen motivoi

Ei: 1 (tieto oli ennestään tuttua)

---

3. Onko sinulla ollut työtä haittaavaa tule-vaivaa viimeksi kuluneen 1-2 kk. aikana?

Merkittävä/tuntuva haitta: 65,4%

Jonkin verran haittaa: 26,9%

Ei merkittävää haittaa: 7,7%

Niska- ja alaselän vaivaa eniten

4. Tukeeko esimies työpaikan ergonomiatoimintaa?

Kyllä: 25 kpl

Ei: -

EOS: 5

5. Kuinka usein harrastat liikuntaa vähintään ½ tuntia niin, että hikoilet ja hengästyit?

73,3% liikkuu ≥ 2 x viikko

”6 KULTAISTA SÄÄNTÖÄ”

- Sängyn korkeuden säätäminen
- Apuvälineen käytön arviointi
- Ei tehdä puolesta
- Kyljen kautta ylös, jos mahdollista
- Ei kainalosta tai housusta nostoa
- Liikkeen aloittaa potilas

Onko jokin muuttunut?

Kyllä:

- Omat työtavat ovat muuttuneet paremmiksi
- Apuvälineitä käytetään enemmän
- Resurssointi; Eva-päivän huomioiminen listalla etukäteen
- Ergonomiakansio tekeillä
- Osastokokouksen yhteydessä pidetty luento muille työntekijöille
- 6 kultaista ohjetta näkyvillä muistuttamassa
- Muistutellaan toisia ja kiinnitetään ergonomiaan enemmän huomiota

Haasteita:

- Tiedonsiirto muille työntekijöille
- Apuvälineiden puute tai niiden huono kunto
- Asenne ja ajattelun muutos vaikeaa, mutta pikkuhiljaa muutosta ilmassa
- Kiireessä unohtuu, tehdään yksin ja autetaan turhaa
- Toisen asennon ja liikkeen havainnoiminen vaikeaa

Tulevaa ja arviointia ...

Syksyllä 09: työpaikkakäynnit, avopuolen vastaava koulutus, esimiehet mukaan Eva-tapaamisiin (2x/vuosi)

- Apuvälinekartoitukset jatkuvat
- Toiminnan tuloksellisuuden arviointi kyselyjen ja tapaamisten yhteydessä
- Kaikille periodityöntekijöille laitoskohtaisesti koulutusta ”non-stop-työnä”

- Työsuojeluparitoiminta (työnantaja + työntekijä)
  - > ongelmiin vaikuttaminen ripeämpää
- Vanhat tavat istuvat syvässä, ei koskaan valmista!
- Kirjava käytäntö apuvälineiden käytössä ja määrissä
- Tiedostamaton osaamattomuus > Tiedostettu osaamattomuus
  - > Tiedostettu osaaminen -> Tavoitteena: Tiedostamaton osaaminen !